

УКРАЇНА В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ВСТУПНИХ ПЕРЕГОВОРІВ З ЄВРОСОЮЗОМ

Шинкар Віктор Андрійович

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин,
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»*

Рошко Світлана Михайлівна

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин,
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»*

Теплова Людмила Іванівна

*аспірант,
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»*

Європейська інтеграція України до ЄС здійснюється в умовах російської воєнної агресії. Цей факт негативно вплинув на економічний і соціальний розвиток нашої країни. Однак під час війни відбулась активізація інтеграційних процесів України в європейські структури. Початок вступних переговорів України з Євросоюзом передбачає здійснення поглибленого аналізу і порівняння законодавчо-правових, економічних, соціальних вимірів нашої країни з партнерами ЄС. Цей процес займе досить великий проміжок часу, потребує великої аналітичної роботи і є актуальний, як для України, так і для Європейського співробітництва.

Процес інтеграції – це завжди певний виклик як для країни-кандидата, так і самого Євросоюзу. За останні роки в європейських дослідницьких центрах було опубліковано ряд досліджень, присвячених майбутній інтеграції України. За розрахунками наукового інституту «Брюгел», загальні річні витрати, пов'язані з інтеграцією України, становитимуть 0,13% ВВП ЄС. Вступ України може потребувати збільшення євробюджету на 20%. Однак інтеграція нашої країни в європейські структури позитивно вплине на економічні і політичні можливості ЄС. Мова йде про збільшення загального ВВП Євросоюзу через торгівлю, прямі іноземні інвестиції, збільшення рівня зайнятості, податкових надходжень. Із політичної точки зору, Україна посилить ЄС своїм багатостороннім захистом від росії. НАТО та Євросоюз переосмислюють стратегію і завдання для свого військово-оборонного комплексу. У травні

2024 року у Брюсселі відбувся форум оборонних індустрій Україна-ЄС. Прийнято важливе рішення про використання Європейського фонду миру (European Peace Facility) для компенсації витрат країнам Євросоюзу, які купуватимуть озброєння для Сил оборони України від українських виробників [1].

Економіка України без зовнішньої допомоги функціонувати не зможе. За даними Київської школи економіки, до початку квітня 2024 року, вартість знищеної росіянами інфраструктури становила 157,2 млрд дол. За оцінками Світового банку, для відбудови зруйнованих об'єктів необхідно акумулювати 486 млрд дол. протягом десяти років. Наразі в українську економіку найбільше інвестують вітчизняні компанії та іноземні фірми, що працюють в Україні. Іноземних інвесторів приваблює в нашій країні близькість до кордонів Євросоюзу і можливості, які відкриваються після вступу України в ЄС. А це великий ринок збуту, низька конкуренція на багатьох вітчизняних ринках, відносно дешева робоча сила тощо. Наприклад компанія Carlsberg (Данія) у 2023–2024 році вклала у виробництво пива і безалкогольних напоїв близько 2 млрд грн. Вироблена в Україні продукція експортувалась у 18 країн світу [2].

У ході реалізації євроінтеграційної політики України важливе значення набула Угода про «транспортний безвіз». Мова йде про лібералізацію вантажних перевезень, які передбачають транспортування українських товарів у ЄС без спеціальних дозволів. Це економить час, а також розширює доступ українських товарів до європейських ринків. У теперішній час Угода подовжена до кінця червня 2025 року. Для України важливо, щоб «транспортний безвіз» із Євросоюзом набув безтермінового характеру [3].

Аутсайдерами руху України до Євросоюзу є соціальна політика та зайнятість. Ця сфера перебуває на початковій стадії адаптації до правил та норм законодавства ЄС. Основною причиною такої ситуації є воєнні дії на території України, які зумовлюють багато невизначеностей і ризиків в економіці. Спостерігається напружена ситуація на ринку праці, особливо серед представників робочих спеціальностей, логістів та представників роздрібною торгівлі. Така ситуація зберігатиметься певний час і в повоєнний період на етапі відбудови країни. Водночас, за прогнозами НБУ, тренд безробіття в Україні буде мати тенденцію до зниження з 14,2% у 2024 році до 11,9% у 2025 та 10,6% у 2026 році і до швидкого зростання реальних заробітних плат [4]. У першому кварталі 2024 року середня заробітна плата в Україні збільшилася на 22,5% порівняно з минулим роком і становила 18903 грн. У секторі інформації та телекомунікації – 49473 грн, в закладах культури – 11063 грн, освіти – 12 649 грн [5]. Така структура заробітних плат свідчить про серйозні соціальні диспропорції в економіці України.

Кожна країна, яка претендує на членство в Євросоюзі, повинна здійснювати політичні і економічні реформи. Подальший розвиток України, в умовах війни з росією, пов'язаний з великими невизначеностями і ризиками, які спрогнозувати важко. Тому необхідне прискорення у здійсненні інтеграційних процесів між Україною та Європейським Союзом.

Список використаних джерел:

1. Стефанішина О. Український вимір для Європи. Чому наша країна важлива для Європейського Союзу. *Європейська правда*: веб-сайт. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2024/05/9/7185595> (дата звернення: 01.10.2024).
2. Винокуров Я. Війна – не перешкода. Інвестиції в Україну зростають, але для відновлення замало. Що треба зробити владі? *Європейська правда*: веб-сайт. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2024/04/25/712862/> (дата звернення: 01.10.2024).
3. Волокіта В. Уряд подовжив дію транспортного безвізу з ЄС. *Європейська правда*: веб-сайт. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2024/08/23/718415/> (дата звернення: 01.10.2024).
4. Волокіта В. НБУ прогнозує зниження безробіття і зростання зарплати у найближчі два роки. *Європейська правда*: веб-сайт. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2024/05/30/714459/> (дата звернення: 09.10.2024).
5. Економічна правда. Середня заробітна плата українця зросла на 22,5% в першому кварталі – Держстат. *Європейська правда*: веб-сайт. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2024/06/3/714630/> (дата звернення: 10.10.2024).